

Skatteministeriet

3. marts 2022
J.nr. 2021 - 2113

Kontor:
Moms, afgifter og told [MAT]

Initialer:
llj

Samrådsspørgsmål A

- Tale til besvarelse af spørgsmål A til L 106 den 3. marts 2022.

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvorfor regeringen vil afskaffe standstill for moms på kunstneriske rettigheder, som har været gældende i dansk ret siden 1978, når det – som det er kommet frem under Folketingets behandling af lovforslaget – ikke er et krav efter EU-retten?

Indledning

Jeg vil gerne indlede med at takke for indkaldelsen til dette samråd angående den del af L 106, som vedrører momsreglerne for ophavsrettigheder.

Før jeg går over til en konkret besvarelse af det stillede spørgsmål, vil jeg først og fremmest erindre om, at forslaget er blevet ændret mellem høringen og fremsættelsen.

I modsætning til det udkast, der var i høring, medfører det fremsatte lovforslag, at der i leddet mellem en kunstner og fx en forvaltningsorganisation ikke vil være moms. Derfor ændres kunstnernes momsforhold ikke som følge af forslaget.

Jeg fornemmer, at der har været lidt usikkerhed om dette og vil derfor gerne understrege, at der ikke er nogle kunstnere, der på grund af lovforslaget skal momsregistreres med dertil hørende administrative byrder.

Momspligten for meddelelse af licens til ophavsrettigheder kommer kun til at gælde for andre end kunstneren selv. Med andre ord vil der med forslaget fremover skulle lægges moms på licenserne i efterfølgende led, fx når forvaltningsorganisationer videregiver ophavsretlige licenser til virksomheder m.fl.

Og nu vil jeg gerne lige forklare nogle begreber og regler, inden jeg svarer på selve spørgsmålet, da det er lidt teknisk.

Standstill-bestemmelsen og momsfrigtagelsen for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet

Først vil jeg gerne forklare lidt om stand-still bestemmelsen.

En standstill-bestemmelse giver et land lov til at opretholde en hidtil gældende momsregel, fx en momsfrigtagelse, selvom den faktisk ikke er i overensstemmelse med de fælles EU-momsregler. En national momsfrigtagelse, der bygger på en standstill-bestemmelse, må ikke efterfølgende udvides, og sker der en indsnævring, fanger bordet. Og derfor forstår jeg godt, at man gerne vil være helt sikker på, at man så at sige ikke ”kommer til” at lægge moms på, når man ikke bagefter kan momsfrigtage igen.

En af standstill-bestemmelserne er tilbage fra 1978, hvor det såkaldte 6. momsdirektiv trådte i kraft, og den giver EU-landene mulighed for fortsat at momsfrigtage visse ydelser på visse betingelser.

Mere konkret lyder stand-still bestemmelsen således:

Medlemsstaterne kan fritage ”Ydelser leveret af forfattere, kunstnere, herunder udøvende kunstnere, advokater og andre personer i liberale

erhverv, bortset fra lægegerningen og dertil knyttede erhverv, undtagen følgende ydelser:

a) Overdragelse af patenter, varemærker og lignende rettigheder samt meddelelse af licenser vedrørende disse rettigheder”.

Denne bestemmelse har vi siden 1978 brugt til fortsat at momsfritage forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet.

Det er vigtigt at pointere, at standstill-bestemmelsen ikke giver ”carte blanche” eller fri adgang til at momsfritage de nævnte aktiviteter. Bestemmelsen indeholder betingelser, som skal overholdes, hvilket jeg kommer tilbage til om lidt.

Afskaffer lovforslaget momsfrigagelsen for kunstneriske ophavsrettigheder?

Den første del af samrådsspørgsmålet går på, om regeringen med lovforslaget ”afskaffer stand-still for moms på kunstneriske rettigheder”.

Først og fremmest vil jeg påpege, at der i momsdirektivets stand-still-bestemmelse direkte står, at den omfatter ”Ydelser leveret af forfattere og kunstnere”. Denne ordlyd viser klart, at bestemmelsen kun kan

udstrækkes til at omfatte de ydelser, der leveres af forfattere og kunstnere, men ikke af andre. Der er derfor tale om en personlig bestemmelse, hvilket er et særkende, der indskrænker anvendelsen.

Udvides vores momsfritagelse, der bygger på standstill-bestemmelsen, til at omfatte mere end det, der kan rummes inden for direktivets standstill-bestemmelse – fx ved at andre personer end forfattere og kunstnere omfattes – vil det ikke være i overensstemmelse med standstill-bestemmelsen i direktivet.

Da regeringen netop ikke ønsker at afskaffe momsfritagelsen på dette område, er det vigtigt at sikre, at den ikke omfatter mere end det, som den rent juridisk kan omfatte på baggrund af standstill-bestemmelsen i direktivet.

Svaret på første del af samrådsspørgsmålet er således, at med L 106 afskaffes den danske momsfritagelse ikke. Det gøres tværtimod klart, hvad den finder anvendelse på, så den kan opretholdes uændret.

Hvorfor ændrer vi momsfrigtagelsen?

Det var lidt om stand-still bestemmelsen, og nu vil jeg så sige lidt om den rumænske dom, og hvad det er med den dom, der gør, at vi må ændre momsfrigtagelsen for forvaltningsorganisationer m.fl.

EU-Domstolen har i en rumænsk sag [UCMR – ADA] afgjort, at levering af licens til ophavsrettigheder som udgangspunkt er en momspligtig ydelse.

Det er korrekt, som mange har fremført under lovforslagets behandling, at fordi Rumænien ikke har en momsfrigtagelse, der kan omfatte nogen form for levering af ophavsrettigheder, så tages der i dommen ikke stilling til om - og i givet fald hvad - en eventuel momsfrigtagelse som den danske fritagelse for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet kan rumme. Men hvorfor interesserer Skatteministeriet sig så for dommen?

Skatteministeriet interesserer sig for dommen, fordi vi i Danmark hidtil har momsfrigtaget forvaltningsorganisationer m.fl., fordi vi har anset det for uden for momsreglernes anvendelsesområde, når andre end

kunstnere og forfattere leverer licenser, og at det derfor i princippet har været momsfrit for alle at gøre dette.

Med ”alle” mener jeg både forfattere og kunstnere pga. momsfritagelsen, som jeg nævnte indledningsvis under besvarelsen af første del af samrådsspørgsmålet, men også øvrige led, fx forvaltningsorganisationerne.

Forskellen er bare, at forfattere og kunstnere har haft deres egen personlige fritagelse, mens andre såsom forvaltningsorganisationerne har været momsfri af en anden årsag. EU-Domstolens dom angår specifikt det retlige ophæng for denne anden gruppe, og derfor er dommen central for den momsmæssige regulering af forvaltningsorganisationerne.

Efter forslaget vil det også fremover være momsfrit og i overensstemmelse med standstill-bestemmelsen i direktivet, når forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere, leverer licenser til egne ophavsretsbelagte værker. Derfor foreslås denne fritagelse da også opretholdt i lovforslaget.

Det har under behandlingen af lovforslaget været fremført fra flere sider, at andre end kunstnerne – fx forvaltningsorganisationerne – også kan være omfattet af den danske momsfrigtagelse for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet.

Specielt har det været fremført, at det følger af EU-Domstolens retspraksis, at når en formidler af en ydelse handler i eget navn, men for en andens regning, skal formidlerens ydelse behandles momsmæssigt som den underliggende ydelse.

Med andre ord – hvis en kunstners levering af licens til ophavsretigheder er momsfrigtaget, er formidlerens levering også momsfrigtaget – dvs. en forvaltningsorganisations levering er momsfrigtaget, når den agerer som formidler af en momsfrigtaget ydelse på vegne af en momsfrigtaget forfatter eller kunstner.

Fordi momsreglerne for de fleste ydelser alene knytter sig til ydelsens art, er denne argumentation ofte korrekt.

Det er dog en sådan, at formidlerens levering af ydelsen skal ses som en særskilt levering. EU-Domstolen udtaler i en dom vedrørende formidling af spilydelser, at en formidler af spilydelser ligesom selve spiludbyderen er momsfritaget, fordi momsfritagelsen for spilydelser alene er afhængig af ydelsens art – nemlig spillet. Momsfritagelsen for spil gælder derfor uanset, hvem der leverer ydelsen.

Imidlertid er standstill-bestemmelsen og dermed den danske momsfritagelse for ydelser leveret af forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere, ikke kun afhængig af ydelsens art, men også af identiteten af den person, der leverer ydelsen.

Momsfritagelsen har derfor et særkende, der indskrænker momsfritagelsen til at være personlig, og den kan derfor ikke omfatte andre end forfattere og kunstnere.

Momsfritagelsen kan derfor ikke omfatte fx forvaltningsorganisationer og arvinger.

Er lovforslaget udtryk for minimumsimplicitering?

Sidst men ikke mindst har der været rejst spørgsmål om, hvorvidt ændringen af momsfrigørelsen er en overimplementering.

Skatteministeriet anerkender, at det udkast til lovforslag, der blev sendt i høring, gik videre, end hvad der er strengt nødvendigt.

Stand-still bestemmelsen i direktivet siger udtrykkeligt, at momsfrigørelsen for forfattere og kunstnere ikke kan omfatte meddelelse af licenser til patenter, varemærker og lignende rettigheder. I høringsudkastet var det lagt til grund, at ”lignende rettigheder” omfattede ophavsrettigheder. Efterfølgende har Skatteministeriet vurderet, at ”lignende rettigheder” ikke omfatter ophavsrettigheder, og lovforslaget blev derfor justeret i overensstemmelse hermed inden fremsættelsen.

Det er på den baggrund oplyst mig, at lovforslaget efter justeringen ikke ændrer reglerne udover, hvad der er strengt nødvendigt, og der er dermed ikke tale om overimplementering.

Redegørelsen

Forslaget indgår som finansiering af en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi for 2022-2025 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Aftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen og højne indsatsen på dette område. Partierne bag aftalen tog ansvar herfor – også i relation til at bringe momsreglerne i overensstemmelse med EU-retten.

I henhold til aftalen skulle der nedsættes en ministeriel arbejdsgruppe, som skulle redegøre for, om implementeringen følger retningslinjerne for minimumsimplicitering, herunder de bagvedliggende EU-retlige momsregler samt Danmarks standstill-bestemmelse.

Jeg vil gerne henvise til denne redegørelse, som er oversendt til Skatteudvalget. Redegørelsen redegør for EU-retten og konkluderer, at lovforslaget efterlever samtlige af de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering.

Tak for ordet.